

Illes Balears

Eleccions autonòmiques

Tomb històric

Mai no s'havia vist un resultat com aquest. No és solament la majoria absolutíssima del PP. És que comença una nova fase política.

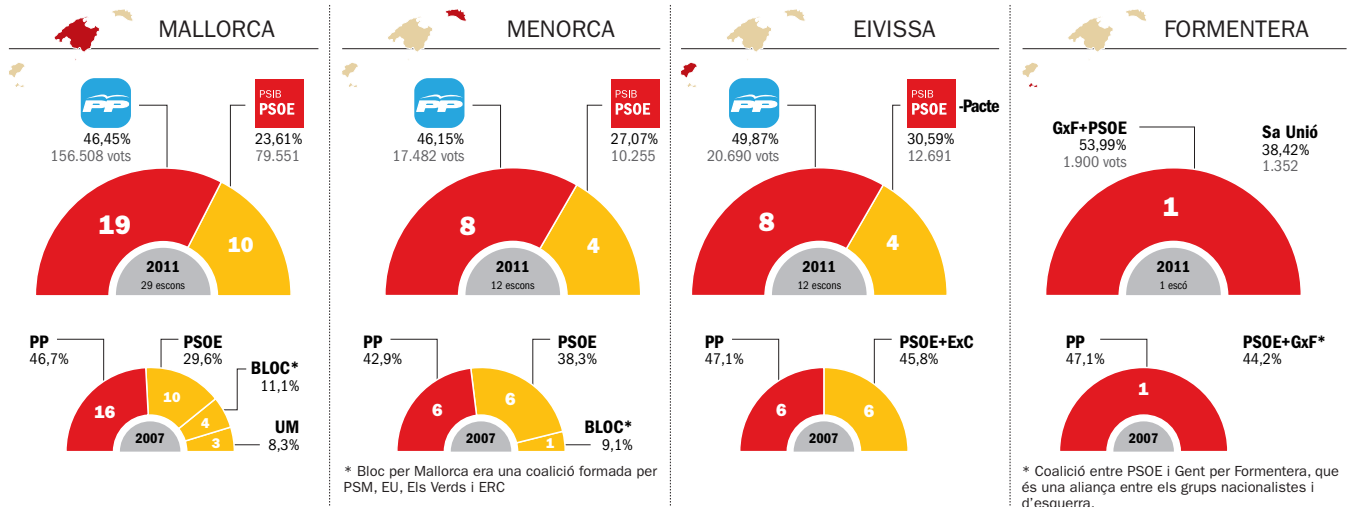
La victòria del PP balear és absolutíssima i canvia la història electoral de les Illes. Fins ara hi havia dues fases clarament diferenciades. La primera va des del començament de l'autonomia balear, el 1983, fins a les eleccions del 1995. Aquests dotze anys es caracteritzaren, quant a la geometria política, per un equilibri inicial entre l'esquerra (PSOE + PSM) i la dreta (PP + UM; aleshores els conservadors es deien Aliança Popular) que, progressivament, s'anà desequilibrant cap a la dreta. El 1995 és el cim d'aquest procés, amb la primera majoria absoluta del PP. A partir d'aleshores arrenca una segona etapa, marcada, quant a vots, per un gran predomini dels conservadors, que sempre fregaren la majoria absoluta i l'aconseguien el 2003. Aquesta segona fase és determinada políticament per l'aliança estratègica entre el PSOE i Unió Mallorca. Tant el 1995 al Consell de Mallorca, com el 1999 al Parlament i també al consell mallorquí, com novament el 2007 a totes dues institucions –i, encara, a l'Ajuntament de Palma–, els nacionalistes de centre pactaren amb els socialistes per a ser el nucli dur dels acords de govern alternatius al PP.

La nit del 22 de maig, aquesta aliança entre el centre nacionalista i el PSOE es va esvaïr. Perquè la catàst-

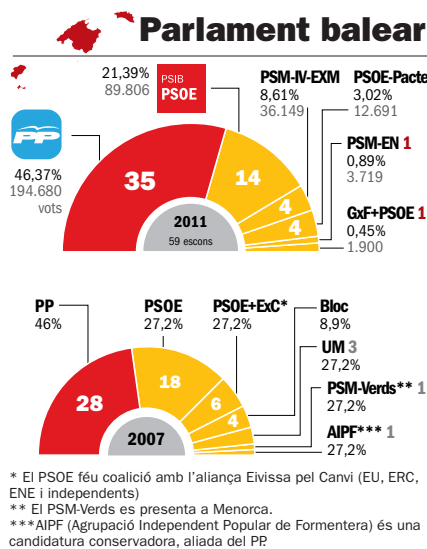
El president del PP Balear, José Ramón Bauzá, va guanyar les eleccions amb majoria absoluta.

Circumscripcions

trofe socialista obligarà a reconsiderar-ho tot i, especialment, perquè el partit que d'alguna manera aspirava a ser l'hereu d'Unió Mallorquina –però sense l'ombra de la corrupció que ha empaitat el partit de Maria Antònia Munar els darrers anys–, Convergència per les Illes, presidit per Josep Melià, no va obtenir representació autonòmica. A més, des de diumenge a la nit, el PP té una majoria tan àmplia –35 diputats de 59 que en té el Parlament– que crea les condicions per a una nova fase política. A hores d'ara és impossible de caracteritzar aquesta nova era. Tot amb tot, sí que hi ha símptomes que indiquen cap a on pot anar.

Nova fase política. El qui d'aquí a unes setmanes serà president del Govern de les Illes Balears, José Ramón Bauzá, va fer un discurs de victòria estrany. Gens eufòric, fins i tot fred. I assegurarà que “no és moment de celebracions, sinó de responsabilitat”. Aquesta fredor li és habitual. S'ha comportat així d'ençà que és president del PP, des del juliol del 2009. Ara, quan ocuparà la presidència, a tot estirar d'aquí a un mes, aplicarà sens dubte la mateixa fredor a l'hora de governar. Durant la campanya, va dir un pic i un altre que ja tenia al cap molts de detalls, com és ara qui nomenarà per a fer el seu govern o bé tot allò que fa referència al català. Malgrat les crítiques que li han arribat

de tothom, absolutament de tots els altres partits, Bauzá va voler defensar el bilingüisme, que considera necessari. Al debat entre ell i Francesc Antich, a IB3-TV, parlà aproximadament la meitat del temps en castellà. Per tant, és d'esperar que –amb la fredor que el caracteritza– aplicarà tot allò que va prometre que farà respecte del català. És a dir, disminuir molt la normativa legal que aspira a la normalització de la llengua pròpia. Bauzá s'ha compromès moltes vegades en públic que, per exemple, IB3 es farà també en castellà, que el català passarà de ser un requisit a un simple mèrit per a entrar a treballar a l'administració autonòmica i que el PP tancarà la

Televisió de Mallorca, que depèn del consell insular mallorquí i que emet íntegrament en català. És a dir, l'oferta televisiva en català a les Illes serà sensiblement disminuïda. En conjunt, tot allò que signifiqui normalització del català recularà fort i ferm. Heus aquí, doncs, un primera idea de cap a on pot anar la nova fase política que s'ha obert a les Illes.

Per una altra banda, és evident que el bipartidisme guanya terreny en aquesta nova etapa. Només 5 escons, tots del PSM, dels 59 que té el Parlament seran de candidatures diferents del PP o PSOE. Fa quatre anys eren 8 escons. És cert, però, que en candidatures amb participació del PSOE –Gent per Formentera-PSOE i PSOE-Pacte, d'Eivissa– hi ha dos escons més que aniran al grup mixt parlamentari, o així ho sembla hores d'ara: el d'ERC per Eivissa i el de Formentera. En total, doncs, set escons que no són PP-PSOE. El 2007 eren 11. Per tant, sembla clar que el bipartidisme va guanyant terreny a les Illes.

En tercer lloc, en aquesta nova fase política es preveu que esclataran tensions en el si del PSOE. Ara mateix és impossible de saber què hi passarà, però dirigents socialistes confessaren a aquest setmanari, durant la nit electoral, que hi hauria dimissions i que s'hauria de repensar “tot i tothom”. Això donarà un avantatge seriós al PP, al marge dels escons. Si, a més, el

PSOE perdés les pròximes eleccions espanyoles –com tot fa pensar a hores d'ara– el panorama polític de futur a les Balears –com a tantes d'altres bandes– seria franc per al PP.

Esfondrament del PSOE. Què ha passat perquè el PSOE rebi un càstig tan sever a les Illes? Cal recordar que totes les enquestes deien que el PP guanyaria per majoria absoluta, però pronosticaven –al contrari d'allò que els sondatges preveïen arreu– que a les Illes el PSIB aguantaria a costa de la seva esquerra (PSM i Esquerra Unida). I no ha passat això. La clau espanyola s'ha imposat. Ha crescut el nacionalisme d'esquerres del PSM –i no EU– a costa del PSIB i els socialistes han caigut en un pou profund.

No hi ha dubte que una raó que explica el desastre del PSOE és Zapatero. Com pertot. La crisi econòmica ha passat una factura caríssima als socialistes, però també la forma tan estranya de gestionar-la que ha tingut el president espanyol. Tanmateix, a les Balears hi alguna cosa més. Perquè el diferencial domèstic existeix. Basta veure el resultat d'Eivissa a les eleccions al Parlament. No hi ha paraules. Mai ningú no s'hauria imaginat quasi vint punts de diferència. 8 escons a 4. No n'hi ha cap precedent. A Mallorca el PSOE es manté en deu escons. Ara bé, en vots la diferència amb relació al PP, que fa quatre anys era de 16 punts, ara passa a ser de quasi 23. És una pèrdua de més de 20.000 vots. A Menorca també es produeix el desastre socialista. Era l'illa on el PSOE tenia el feu tradicional. Només el 1991 –per raó d'un trànsfuga– i el 1995 la dreta havia governat el consell. Doncs el PP hi obté ara 8 escons dels 13 en joc. Mai ni s'hi havia acostat, a un resultat com aquest. És impossible que ni els dirigents més optimistes del PP s'imaginassin que podia passar. Només a la petitíssima Formentera l'esquerra ha pogut guanyar l'únic escó en joc a la circumscripció.

És prest per a imaginar quines raons autòctones poden haver conduït a aquest desastre general del PSOE a les Balears. Tanmateix, n'hi ha, i de l'anàlisi que en faci el Partit Socialista és molt probable que se'n derivin

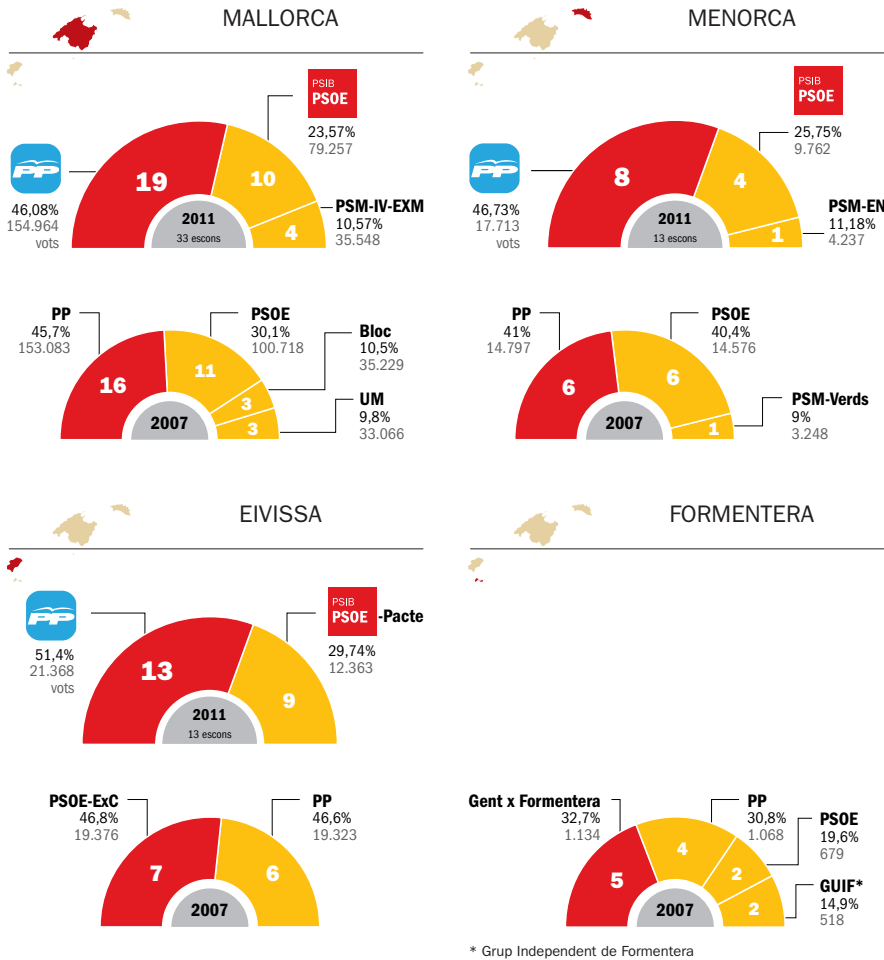
L'ensulsiada del PSIB-PSOE –capitanejat pel president balear en funcions, Francesc Antich– probablement menarà el partit a una època de tensions internes.

sorpreses amb relació a possibles candidatures a la secretaria general del PSIB-PSOE al congrés ordinari que s'ha de fer l'estiu de l'any que ve.

El PP victoriós. Si hi ha un nom de la victòria és José Ramón Bauzá. *L'home de gel*, com alguns el comencen a conèixer, s'ha envoltat d'un reduït grup de fidels i ha enviat a l'ostracisme tots els altres dirigents. Amb el suport exprés de la direcció del PP espanyol, Bauzá governa el partit com vol i sense consultar a ningú, tret del cercle de fidels referit –que no són més de cinc persones. Això li ha re-

portat un malestar enorme en el si del partit. Si no hagués guanyat, no hauria durat gens com a president del PP. Però l'onada conservadora l'ha portat a un resultat que és gairebé increïble. 35 escons sobre 59. Impressionant. Per tant, Bauzá podrà fer, senzillament, allò que vulgui. Ningú no li tossirà. Ho farà amb el català, amb el nomenament de consellers, amb la política territorial i econòmica... amb tot. I no tindrà oposició interna. I d'externa haurà d'esperar anys a tenir-ne de veres, si és que n'arriba a tenir, vista la situació en què queden els seus oponents.

Els consells insulars

* Grup Independent de Formentera

El PP s'enlaira a la victòria per dues raons. Una, l'onada conservadora general, que ha portat a qui hi hagués a sobre cap a les presidències institucionals. Sigui al País Valencià o a les Balears –cada vegada més *peperament* semblants, tot sigui dit–, o a qualsevol comunitat espanyola o espanyolitzada. Aquest fenomen és indiscutible: el PP agrana el PSOE pertot arreu. Si els conservadors volien un referèndum sobre Zapatero, l'han tingut i l'han guanyat. No hi ha dubte. Però per una altra banda també hi ha una raó autòctona en la victòria blava. Que Bauzà ha sabut arriscar-se i llevar-se de sobre tant els antics *barons* –o dirigents territorials que tradicionalment tenien molta influència en la presidència conservadora– com els encausats judicials –cosa que contrastava amb el fet que el PSOE sí que presentàs encausats

judicials per presumpta corrupció a Eivissa–, de tal manera que ha deixat el partit sense cap element que pogués restar gens ni mica de força a l'onada blava que arribà a les Illes el 22 de maig. Dit d'una altra manera: ha estat prou hàbil per a posar el partit en les millors condicions per a aprofitar l'allau conservadora espanyola. Quan el PSOE tenia a favor seu l'*efecte ZP* no va aconseguir, o no va saber, fer això mateix.

Els altres partits. Més enllà del PSM no hi ha cap partit que hagi presentat candidatura pròpia que hagi obtingut representació. Ni la Lliga Regionalista (3,6% a Mallorca), ni Convergència (3,5%), ni Esquerra Unida (2,2% a tot Balears), ni Esquerra Republicana (1,5% a Mallorca)... En aquest àmbit no hi ha res que

sobrevisqui. EU i Esquerra tenen un futur difícil. La Lliga i Convergència, ja es veurà. La lluita bilateral ha estat guanyada, per molt poc, pels regionalistes liderats per Jaume Font. Però pel que fa a l'esdevenidor tot allò que no sigui ajuntar-se no pareix que tingui cap possibilitat ni una.

Els consells insulars. Per primera vegada a la història, el PP governarà els tres consells insulars. El de Menorca, amb 8 escons sobre 13: una sorpresa impressionant que porta a la presidència Santiago Tadeo. El de Mallorca, amb 19 sobre 33: no hi ha paraules; la nova presidenta serà Maria Salom, fins ara diputada al Congrés espanyol. I el d'Eivissa, amb 8 sobre 13; el president serà Vicent Serra. És cert que el consell de Formentera, la quarta institució insular, serà d'esquerres, però cal entendre que és minúscul i que, en realitat, és el mateix únic ajuntament que hi ha a l'illa: Sant Francesc Xavier.

Els tres consells grans seran governats alhora pel PP. Mai no havia passat. És especialment important el cas de Mallorca. Perquè a més de ser, com és lògic, el de més pressupost, el PP ha promès que la ràdio i la televisió que depenen de la institució seran tancades. A banda, els tres consells han dedicat força diners a la normalització lingüística. Tot això, en bona part, desapareixerà. I cal recordar que els consells són la màxima autoritat urbanística a cada illa. Veurem cap a on va la política territorial del PP, però els darrers anys s'ha diferenciat fort i ferm de la de l'esquerra. Per exemple, a Mallorca resta pendent de fer el segon cinturó de Palma que l'esquerra i els nacionalistes no volien però no han estat capaços en quatre anys de pactar una alternativa: no cal dir que el PP el farà.

Segurament el fet més cridaner de tot allò que va passar el 22 de maig a les Illes és la victòria de Bauzà al Parlament. Tanmateix, que els tres consells insulars siguin conservadors pot tenir a termini mitjà –a causa de les moltes competències transferides– tanta importància a efectes pràctics per als ciutadans com el color del govern.

Miquel Payeras